

Празднината въ историята за юго-източна България слѣдъ Тербела, въ продължение на $1\frac{1}{2}$ вѣкъ, е празднина въобще въ историята на българитѣ. Въпросътъ за наслѣдниците на Тербела е тъменъ и заплетенъ. По Иречекъ, единъ отъ тѣхъ е царувалъ между 720—748, Севаръ между 748—753, а Кормисошъ отъ 753—760¹⁾. Което е важно за насъ, при послѣдния българитѣ разширяватъ владѣнията си подъ Балкана и край областта Загора, турятъ границитѣ на България до Милеонитѣ: αἱ ὁδοὺς περιεῖχον ἀπὸ Μηλε-

(πάντα λαὸν βουλγάρων καὶ Σλλαβῶν, по Sheoph) и обсаждатъ заедно Ц-дъ срѣщу узурпатора Тиберий III. Юстинианъ влиза въ Ц-дъ съ отмъщения и нечувани жестокости, за да му прикачатъ прѣкора Ринотметъ. Когато Тербелъ гледалъ всички тия звѣрства, чудѣлъ се — защо римлянитѣ наричали народа му „варварски“. Лйбоо XII. 63; Gibb. V. 182. „Славянитѣ“ въ войската му, възможно е, да сж били и отъ самата област Загора. Втората му помощ ни отнѣса вече въ М. Азия. Интересно е да се знае, дали войскитѣ му сж били прѣкарани тамъ съ българска или византийска флота. Интересна е рѣчьта на *Ἡλίας*, адютантъ на бунтовника Варда, отправена къмъ българитѣ въ Даматрисъ (М. Азия). Слѣдъ убиването на Юстиниана (711), подъ прѣдлогъ за отмъщение, Тербелъ потегля отъ България прѣзъ Източния Балканъ за Ц-дъ, дѣто около стѣнитѣ му се подвизавалъ въ кланета и обири, за да се върне обратно съ огромна плячка и много плѣнници. Каква роль сж играли прѣзъ тия походи Сливенскитѣ проходи, е тъмно. Че българитѣ сж разбирали отъ морячество, се види отъ прѣдприятието имъ (пакъ при Тербела) да свалятъ Леонъ III и качатъ заточения въ Солунъ Анастасъ II (719 г.). Бълг. помощъ е достигнала до Хераклия. Но което е по-важно, още въ прѣдната година, тѣ избавятъ Византия отъ арабитѣ, които разбиватъ при Ц-дъ. Забѣлжителни сж думитѣ на Бъре, който се възхищава отъ езическитѣ българи при Тербела като пионери на християнската кауза срѣщу мухамеданството (it is interesting to see the not yet slavised and not yet christianised Bulgarians, who led however many Slaves to war, fighting for Christendom at this great crisis against the Mohamedan Arabs). Споредъ него, българитѣ избили 22,000 араби. Bury, a hist. of the later Rom. emp., 1889, II. 404. Тѣзи забѣлжки, като не излишни, доказватъ каква сила сж били първитѣ българи, въ какво общение сж били съ славянитѣ и каква арена е прѣдставлявала днешна юго-източна България по пжтя за Цариградъ.

¹⁾ Въ „Календаръ вѣчный“ на П. Радовъ (издание пето, Киевъ, 1865 г.) се споменува, вѣроятно възъ основа на старобългарски „лѣточисления“, че династията Асѣновци е съ първи прѣдставитель отъ 722 година.